

Til alle livsforsikringsforetak

VÅR REFERANSE
23/15764

DERES REFERANSE

DATO
15.12.2023

Likelydende brev til alle livsforsikringsforetak om pensjon og kundevern

Med bakgrunn i endret regulering for private garanterte pensjonsprodukter ønsker Finanstilsynet å påpeke et sentralt forhold knyttet til kundevern.

Et forsikringsforetak skal utøve sin virksomhet i samsvar med redelighet og god forretningsskikk. For å ivareta kundenes interesser og markedets integritet på beste måte skal foretaket på rimelig vis identifisere og håndtere eventuelle interessekonflikter.

Forvaltning av kollektivporteføljen

Regler om et sammenslått og kundefordelt bufferfond innføres for private garanterte pensjonsprodukter med virkning fra 1. januar 2024. Bufferfondet vil erstatte dagens tilleggsavsetninger og kursreguleringsfond, og vil kunne dekke negativ avkastning. Endringen skal legge til rette for bedre konkurranse i markedet for slike pensjonsprodukter og bidra til høyere forventet avkastning ved at det gir leverandørene større rom for risikotaking i forvaltningen, samtidig som kundene beholder tryggheten for sin garanterte avkastning. Tilsvarende endringer ble gjort for kommunale pensjonsordninger med virkning fra 2022.

Bransjen støttet endringene i regelverket i høringsrunden. Finans Norge skrev bl.a. i sin høringsuttalelse 7. april 2020: *"Finans Norge er positive til alle regelendringer som gir økt fleksibilitet i oppbygging og bruk av kundenes avkastningsbuffer. Slike tiltak vil øke pensjonsleverandørenes risikobærende evne og dermed også sannsynligheten for at kundene får høyere avkastning på sine pensjonsmidler."*

Finanstilsynet vil påpeke at innføring av et sammenslått bufferfond som også kan dekke negativ avkastning, i utgangspunktet er en fordel for pensjonsleverandørene ved at det gir økt beskyttelse av egenkapitalen. For at regelverksendringen skal bli til fordel for kundene, slik intensjonene er, må forvaltningen av midlene justeres slik at forventet avkastning øker. Finanstilsynet legger til grunn at foretakene har kartlagt mulige interessekonflikter mellom foretaket og kunder i forvaltningen av midlene i kollektivporteføljen og tar hensyn til disse i utformingen av sin investeringsstrategi. I tilfelle av interessekonflikt mellom kunder og foretaket, skal hensynet til kundene gå foran.

Innrapporterte tall viser følgende fordeling av investeringer i kollektivporteføljen knyttet til private pensjonsavtaler ved utgangen av tredje kvartal 2023 for livsforsikringsforetakene samlet:

Eiendeler	Andel i prosent
Aksjer og andeler	8,3
Rentebærende verdipapirer til virkelig verdi	8,7
Rentebærende verdipapirer til amortisert kost	63,7
Utlån og fordringer, amortisert kost	2,6
Eiendom	11,0

Tabellen viser at 66,3 prosent av midlene er plassert i rentebærende verdipapirer, utlån og fordringer til amortisert kost. Foretakenes strategier kan tyde på at plasseringer til amortisert kost er planlagt økt fremover. Det at pensjonsleverandørene i stor grad plasserer kollektivporteføljen i rentebærende verdipapirer eller utlån og fordringer til amortisert kost, innebærer at renten på obligasjonene/utlånene på kjøpstidspunktet låses inn som en fast årlig avkastning fram til investeringens forfall. Dette reduserer foretakenes risiko knyttet til den årlige avkastningsgarantien. For pensjonskundene betyr dette at utsiktene til avkastning på pensjonsmidlene ut over den garanterte renten reduseres betydelig. For kontrakter med høy garantert rente vil avkastningen i realiteten være låst slik at det ikke vil være utsikter til meravkastning. Finanstilsynet stiller spørsmål ved om en slik allokering av kundemidler kan være i kundens interesse.

Arbeidet med regelverket for garanterte pensjonsprodukter hadde som utgangspunkt at endringene skulle være klart til kundenes fordel. Innføringen av bufferfond ble et resultat av dette arbeidet. Finanstilsynet understreker at endringer i forvaltningen av kollektivporteføljene slik at forventet avkastning øker, er en nødvendig forutsetning for at regelverksendringen knyttet til bufferfond skal kunne være en fordel for kundene.

For Finanstilsynet

Anders Hole
kst. direktør for bank- og forsikringstilsyn

Runa Kristiane Sæther
seksjonssjef

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.